

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ННІ економіки і права

Кафедра економіки підприємства, обліку і аудиту

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до вивчення дисципліни
“Податковий облік”
для студентів
спеціальності 7.03050901 “Облік і аудит”
заочної форми навчання

Черкаси – 2012

УДК

ББК

Рецензенти:

к. е. н., доцент *Гавриленко В.О.*,

к.е.н., доцент *Уманська В.Г.*

Укладачі:

к.е.н., доцент *Андрусяк В.М.*,

к.е.н., доцент *Андрусяк Н.О.*

*Розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри економіки підприємства, обліку і аудиту.
(Протокол № _____ від “ _____ ” 2012 р.)*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського національного
університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № _____ від _____ 2012 року)*

Методичні вказівки до вивчення дисципліни “Податковий облік” для студентів спеціальності 7.03050901 “Облік і аудит” заочної форми навчання / Уклад.: В.М. Андрусяк, Н.О. Андрусяк. – Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. – 20 с.

УДК
ББК

ВСТУП

Робоча програма з дисципліни “Податковий облік” розрахована для студентів спеціальності 7.03050901 “Облік і аудит” всіх форм навчання, розроблена на підставі навчальної програми.

Мета: вивчення методології ведення податкового обліку, оволодіння знаннями оподаткування та складання податкової звітності.

Завдання: систематизація інформації по нарахуванні і сплаті податків, заповнення бланків податкового обліку, складання податкової звітності.

Предмет: податкова система України та система узагальнення інформації для визначення податкової бази по податках у відповідності з порядком передбаченим чинним законодавством.

Зміст дисципліни:

1. Податковий облік з податку на прибуток.
2. Податковий облік з податку на додану вартість.
3. Податковий облік акцизного збору.
4. Податковий облік з податку на землю.
5. Податковий облік податку з власників транспортних засобів.
6. Податковий облік податку з доходів фізичних осіб.
7. Податковий облік розрахунків підприємства за соціальним страхуванням.
8. Податковий облік місцевих податків і зборів.
9. Податковий облік у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування.

Вивчення курсу навчальної дисципліни “Податковий облік” базується на знанні таких дисциплін, як:

- економічна теорія;
- фінанси;
- фінанси підприємства;
- основи бухгалтерського обліку;
- економічний аналіз;
- фінансовий облік та інші.

Цей курс є основою для таких дисциплін, як:

- бухгалтерський облік;
- аудит;
- контроль і ревізія;
- звітність підприємства та інші.

1. СТРУКТУРА КУРСУ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин			
		Всього	Лекції	Практичні	СРС
Модуль 1. Податковий облік з податку на прибуток, податку на додану вартість та акцизного збору.					
1.	Податковий облік з податку на прибуток.	14	1	1	12
2.	Податковий облік з податку на додану вартість.	16	1	1	14
3.	Податковий облік акцизного збору.	13	1	1	11
Всього:		43	3	3	37
Модуль 2. Податковий облік інших податків і зборів, податковий облік у суб'єктів малого бізнесу.					
4.	Податковий облік з податку на землю.	12	1	1	10
5.	Податковий облік податку з власників транспортних засобів.	16	1	1	14
6.	Податковий облік податку з доходів фізичних осіб.	18	1	1	16
7.	Податковий облік розрахунків підприємства за соціальним страхуванням.	16	1	1	14
8.	Податковий облік місцевих податків і зборів.	16	-	-	16
9.	Податковий облік у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування.	14	1	1	12
Всього:		92	5	5	82
Разом:		135	8	8	119
Форма підсумкового контролю – залік.					

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

Лекція №1

Тема: Податковий облік з податку на прибуток

1. Організація податкового обліку.
2. Податковий облік валових доходів.
3. Податковий облік валових витрат.
4. Податковий облік нарахування амортизації.
5. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

Лекція №2

Тема: Податковий облік з податку на додану вартість

1. Порядок визначення та реєстрації платників податку на додану вартість
2. Облік податкових зобов'язань.
3. Облік податкового кредиту.
4. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

Лекція № 3

Тема: Податковий облік акцизного збору

1. Методика обчислення акцизного збору.
2. Порядок відображення акцизного збору у податковій звітності.

ЛЕКЦІЯ №4

Тема: Податковий облік з податку на землю

1. Порядок обчислення земельного податку.
2. Відображення податку на землю у податковій звітності.

ЛЕКЦІЯ №5

Тема: Податковий облік податку з власників транспортних засобів

1. Процедура визначення транспортного податку.
2. Порядок відображення податку з власників транспортних засобів у податковій звітності.

ЛЕКЦІЯ №6

Тема: Податковий облік податку з доходів фізичних осіб

1. Визначення бази оподаткування і методика утримання податку.
2. Відображення податку з доходів фізичних осіб у податковій звітності.

ЛЕКЦІЯ №7

Тема: Податковий облік розрахунків підприємства за соціальним страхуванням

1. Структура системи соціального страхування.
2. Податковий облік розрахунків з пенсійним фондом.
3. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
4. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування на випадок безробіття.
5. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
6. Відображення даних податкового обліку у звітності.

ЛЕКЦІЯ №8 (самостійне опрацювання).

Тема: Податковий облік місцевих податків і зборів

1. Порядок обчислення комунального податку.
2. Відображення комунального податку в податковій звітності.

3. Методика обчислення податку з реклами.
4. Порядок обчислення місцевих зборів.

ЛЕКЦІЯ №9

Тема: Податковий облік у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування

1. Визначення суб'єктів малого підприємництва.
2. Організація податкового обліку у суб'єктів на спрощеній системі оподаткування.
3. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

3. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

Тема: Податковий облік з податку на прибуток

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Організація податкового обліку.
2. Податковий облік валових доходів.
3. Податковий облік валових витрат.
4. Податковий облік нарахування амортизації.
5. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо побудови податкової системи України, організації податкового обліку в Україні взагалі, податкового обліку податку на прибуток підприємств та заповнення декларації про прибуток.

Практичне заняття 2

Тема: Податковий облік з податку на додану вартість

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Порядок визначення та реєстрації платників податку на додану вартість
2. Облік податкових зобов'язань.
3. Облік податкового кредиту.
4. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку податку на додану вартість та заповнення декларації про ПДВ.

Практичне заняття 3

Тема: Податковий облік акцизного збору

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Методика обчислення акцизного збору.
2. Порядок відображення акцизного збору у податковій звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку акцизного збору та заповнення форм звітності.

Практичне заняття 4

Тема: Податковий облік з податку на землю

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Порядок обчислення земельного податку.
2. Відображення податку на землю у податковій звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку податку на землю та порядку заповнення розрахунку.

Практичне заняття 5

Тема: Податковий облік податку з власників транспортних засобів

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Процедура визначення транспортного податку.
2. Порядок відображення податку з власників транспортних засобів у податковій звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку податку з власників транспортних засобів та порядку заповнення розрахунку.

Практичне заняття 6

Тема: Податковий облік податку з доходів фізичних осіб

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Визначення бази оподаткування і методика утримання податку.
2. Відображення податку з доходів фізичних осіб у податковій звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку податку з доходів фізичних осіб та порядку заповнення форм звітності.

Практичне заняття 7

Тема: Податковий облік розрахунків підприємства за соціальним страхуванням

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Структура системи соціального страхування.
2. Податковий облік розрахунків з пенсійним фондом.
3. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
4. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування на випадок безробіття.
5. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
6. Відображення даних податкового обліку у звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку розрахунків підприємства за соціальним страхуванням та заповнення розрахунків.

Практичне заняття 8

Тема: Податковий облік у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування

На даному практичному занятті слід розглянути наступні теоретичні питання:

1. Визначення суб'єктів малого підприємництва.
2. Організація податкового обліку у суб'єктів на спрощеній системі оподаткування.
3. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

Розв'язок ситуаційних завдань щодо податкового обліку у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування.

4. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК»

Тема 1: Податковий облік з податку на прибуток

Завдання 1

Підприємство у квітні поточного року оплатило навчання працівника у вузі за другий семестр навчального року (лютий-червень) у сумі 1900 грн. Навчання працівника пов'язане з профілем діяльності підприємства. Розмір фонду оплати праці:

- за I квартал поточного року – 21000 грн.;
- за півріччя поточного року – 44000 грн. Яку суму можна віднести на валові витрати.

Завдання 2

Протягом I кварталу поточного року підприємство на цілі, не пов'язані господарською діяльністю, використало товари зі складу на суму 1600 грн., а витрати від наднормативних нестач готової продукції склали 1000 грн.

Дайте характеристику зазначеним операціям.

Завдання 3

На підприємстві станом на 01.01. п.р. балансова вартість основних засобів груп 2 і 3 становила 18000 грн. і 15000 грн. відповідно. У січні п.р. було придбано комп'ютер вартістю 1700 грн. (у тому числі ПДВ) і реалізовано автомобіль. Виручка від реалізації автомобіля становить 5000 грн. (у тому числі ПДВ).

Як вплинуть на нарахування податкової амортизації здійснені операції.

Завдання 4

Сукупна балансова вартість усіх груп основних фондів на початок поточного року складає 40000 грн. Протягом I кварталу поточного року витрати на ремонт і поліпшення основних фондів склали без врахування ПДВ 5000 грн.

Яку суму можна включити до складу валових витрат можна включити.

Тема 2: Податковий облік з податку на додану вартість

Завдання 1

Підприємство вирішило перейти на спрощену систему оподаткування – сплату єдиного податку з ставкою 6%. Чи потрібно підприємству здійснювати зняття з реєстрації як платник ПДВ.

Завдання 2

Підприємство «Надія» придбало канцтовари в кількості 20000 шт. для поставки на експорт. Закупівельна ціна склала 1,3 грн., в тому числі ПДВ. Продажна ціна при поставці на експорт склала 1,6 грн., у тому числі ПДВ – 0 грн.

Вкажіть, що буде відображатись у звітності про суми пільг в оподаткуванні юридичних осіб – СПД за формою №1-ПП.

Тема 3: Податковий облік акцизного збору

Завдання 1

Яку суму акцизного збору необхідно сплатити ТОВ «Імпульс» за реалізацію сигарет з фільтром «Екстра» з максимальною роздрібною ціною 3,50 грн., без ПДВ акцизу – 2,45 грн. в обсязі 10000 пачок (200000 штук).

Завдання 2

Підприємство «Модус» реалізувало 1600000 кг бензину марки А-80 за ціною 4600 грн. з ПДВ за 1000 кг. Необхідно вказати яку суму акцизного збору повинно сплатити підприємство до бюджету.

Тема 4: Податковий облік з податку на землю

Завдання 1

Підприємство «Старт» визначило належну до сплати суму земельного податку в розмірі 1234 грн. В який термін її необхідно сплатити.

Завдання 2

Підприємство орендує землю для будівництва крамниці. Чи може віднести орендну плату на валові витрати, чи повинно включати підприємство її до суми капітальних вкладень.

Завдання 3

Підприємство має державний акт на право постійного користування землею, що знаходиться під господарською будівлею. Частина будинку було продано іншим власникам. Чи повинні ці власники сплачувати податок на землю.

Завдання 4

Чи може фізична особа для отримання кредиту в банку передати у заставу належну їй квартиру.

Тема 5: Податковий облік податку з власників транспортних засобів

Завдання 1

На балансі ТОВ «Продмаш» станом на 01.01. п.р. значаться такі транспортні засоби: автобус ЛАЗ-4207, автомобілі УАЗ-3303, ВАЗ-21074, катер «Амур», автомобіль ВАЗ 2105. Як правильно розрахувати податок з власників транспортних засобів і коли потрібно сплатити до бюджету податок.

Завдання 2

На балансі підприємства станом на 01.01. п.р. значаться транспортні засоби. У січні поточного року декілька вантажних машин відправлено на капітальний ремонт. Чи необхідно за такі транспортні засоби сплачувати податок з власників транспортних засобів і подавати розрахунок суми податку.

Завдання 3

У які строки фізичні та юридичні особи – власники транспортних засобів зобов'язані сплачувати транспортний податок.

Тема 6: Податковий облік податку з доходів фізичних осіб

Завдання 1

Підприємство «Онікс» сплатило вартість навчання працівника у вузі, яке не пов'язане з виробничою необхідністю. Чи є оплата в сумі 5000 грн. є об'єктом оподаткування.

Завдання 2

Необхідно визначити суму податку з доходів фізичних осіб, якщо нарахована сума заробітної плати працівника в березні поточного року становила 2670 грн.

Завдання 3

Необхідно визначити суму податку з доходів фізичних осіб, якщо нарахована сума заробітної плати працівника в березні поточного року становила 100 грн. Даний працівник є батьком трьох неповнолітніх дітей.

**Тема 7: Податковий облік розрахунків підприємства
за соціальним страхуванням****Завдання 1**

Які ставки нарахувань на заробітну плату та утримань застосовуються при проведенні розрахунків з Фондом соціального страхування.

Завдання 2

Працівникам підприємства за квітень поточного року нараховано заробітну плату за такими ставками: директор – 4500 грн., головний бухгалтер – 2340 грн., водій – 3200 грн. Який загальний розмір нарахування потрібно сплатити роботодавцю до Пенсійного фонду.

Завдання 3

Необхідно визначити суму нарахувань та утримань до фондів соціального страхування та Пенсійного фонду, якщо нарахована сума заробітної плати працівника в березні поточного року становила 3250 грн.

Тема 8: Податковий облік місцевих податків і зборів**Завдання 1**

Необхідно визначити суму комунального податку підприємства, якщо на підприємстві середньооблікова чисельність працівників становить 25 чоловік, а ставка податку 6%.

Завдання 2

Рекламна агенція за жовтень поточного року надала рекламних послуг за розміщення реклами на тривалий час на суму 120000 грн. з ПДВ. Необхідно визначити суму податку з реклами.

Завдання 3

Необхідно визначити суму комунального податку підприємства, якщо на підприємстві середньооблікова чисельність працівників становить 65 чоловік, а ставка податку 9%.

Тема 9: Податковий облік у суб'єктів малого бізнесу, що застосовують спрощену систему оподаткування.

Завдання 1

Підприємство реалізувало основні фонди за 4000 грн., їх залишкова вартість на момент продажу – 2500 грн., отримано оплату від покупця на поточний рахунок. Яку суму буде включено до бази оподаткування єдиним 6 % податком.

Завдання 2

Підприємство реалізувало основні фонди за 8000 грн., їх залишкова вартість на момент продажу – 4500 грн., отримано оплату від покупця на поточний рахунок. Яку суму буде включено до бази оподаткування єдиним 6 % податком.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ
З ДИСЦИПЛІНИ «ПОДАТКОВИЙ ОБЛІК»**

1. Організація податкового обліку.
2. Податковий облік валових доходів.
3. Податковий облік валових витрат.
4. Податковий облік нарахування амортизації.
5. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.
6. Порядок визначення та реєстрації платників податку на додану вартість.
7. Облік податкових зобов'язань.
8. Облік податкового кредиту.
9. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.
10. Методика обчислення акцизного збору.
11. Порядок відображення акцизного збору у податковій звітності.
12. Порядок обчислення земельного податку.
13. Відображення податку на землю у податковій звітності.
14. Процедура визначення транспортного податку.
15. Порядок відображення податку з власників транспортних засобів у податковій звітності.
16. Визначення бази оподаткування і методика утримання податку.
17. Відображення податку з доходів фізичних осіб у податковій звітності.
18. Структура системи соціального страхування.
19. Податковий облік розрахунків з пенсійним фондом.
20. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.
21. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування на випадок безробіття.

22. Податковий облік розрахунків з фондом соціального страхування від нещасних випадків на виробництві.
23. Відображення даних податкового обліку у звітності.
24. Порядок обчислення комунального податку.
25. Відображення комунального податку в податковій звітності.
26. Методика обчислення податку з реклами.
27. Порядок обчислення місцевих зборів.
28. Визначення суб'єктів малого підприємництва.
29. Організація податкового обліку у суб'єктів на спрощеній системі оподаткування.
30. Використання даних податкового обліку для складання податкової звітності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Панасюк В.М., Ковальчук Є.М., Бобрівець С.В. Податковий облік: Навчальний посібник. – Тернопіль: Карт – бланш, 2007. – 260 с.
2. Савченко О. Єдиний податок. 7-ме вид., перероб. і доп. – Харків: Фактор, 2008. – 192 с.
3. Гусакова О.С. Податковий облік: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 360 с.
4. Панасюк В.М., Ковальчук Є.К., Бобрівець С.В. Податковий облік: Навч. посіб. – Тернопіль: Карт-бланш, 2008. – 260 с.
5. Ляшенко Ю.І. Оподаткування в Україні: практикум [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ю.І. Ляшенко, О.В. Солдашенко; Держ. подат. адмін. України; Акад. держ. подат. служби України. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2003. – 272 с.
6. Буряк П.Ю., Беркита К.Ф., Ярема Б.П. Податкова система: теорія і практика застосування активних методів навчання: Навчальний посібник. – Львів: ЛДФЕІ, 2011. – 208 с.
7. Литвиненко Я.В. Податкова політика: Навч. посібник. – К.: МАУП, 2003. – 224с.
8. Андрущенко В.Л., Данілов О.Д. «Податкові системи зарубіжних країн» / К.: Комп'ютер прес, 2004. – 389с.

Додаткова література:

1. Закон України “Податковий кодекс України” від 02.12.2010 № 2755-VI.
2. Парнюк В.О. Оподаткування витрат підприємств як альтернатива податку на прибуток // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №6(60). – с. 63-67.
3. Пантелійчук Л. Деякі важливі моменти оподаткування податком на прибуток та ПДВ // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – №1. – с.52-56.

4. Все про оподаткування прибутку підприємств // Галицькі контракти, 2008, № 47.
5. ЗУ “Про систему оподаткування” від 25.06.1991 р. (з наступними змінами та доповненнями).
6. ЗУ “Про ПДВ” від 03.04.1997 р., №168/97-ВР (з наступними змінами та доповненнями).
7. ЗУ “Про оподаткування прибутку” від 22.05.1997 р., №283/97-ВР (з наступними змінами і доповненнями).
8. ЗУ “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 р., №996-XIV.
9. Інструкція по бухгалтерському обліку податку на додану вартість. Затвержена наказом міністерства фінансів України від 1.07.1997 р. (з наступними змінами і доповненнями).
10. Нова бухгалтерія. Як правильно платити ПДВ. – Бібліотека “Дебета – Кредита” 2001. – 386 с.
11. Порядок ведення Книги обліку доходів і витрат суб’єкта малого підприємництва – юридичної особи., що застосовує спрощену систему оподаткування, обліку і звітності, затверджений наказом ДПАУ від 13.10.1998 р. №447.
12. Порядок заповнення та подання податкової декларації про ПДВ. Затверджено наказом ДПА від 30.05.1997 р., №166 (з наступними змінами і доповненнями).
13. Порядок заповнення податкової накладної. Затверджено наказом ДПА від 30.05.1997р., №165 (з наступними змінами і доповненнями).
14. Порядок складання декларації про прибуток підприємства. Затверджено наказом ДПАУ від 21.01.1998 р., №37 (з наступними змінами і доповненнями).